

[Grøndahl.]

sker vi også, at anklagemyndigheden får pligt til at indbringe alle sager undtagen bagatelsager for domstolene og ikke handler som nu, hvor embedsmændene i henhold til § 30 afgør, om der skal rejses tiltale eller ej, og hvor tiltalefrafald efter vor opfattelse bruges alt for ofte. Det må være domstolene, der fastsætter strafværdigheden, og dertil har man jo forsynet domstolene med domsmandsinstitutionen, hvor lægmænd får lejlighed til at give udtryk for borgernes almindelige syn på den pågældende sags strafværdighed. Det må og kan ikke være anklagemyndigheden, der uden videre bestemmer, hvad man vil forelægge domstolene, og hvad man vil unddrage rettens afgørelse.

Da straffeloven nu skal ændres, henstiller vi til den højtærede justitsminister, at § 30, der foreslås flyttet til retsplejeloovens kap. 65 om påtale, i begyndelsen af paragraffen får følgende ordlyd: „For lovovertrædelser, begået af personer mellem 15 og 18 år, kan påtalemyndigheden bestemme, hvor det drejer sig om små lovovertrædelser, at påtale bortfalder på betingelse af...“ — resten af paragraffen uforandret.

Vi har for et år tilbage set, at anklagemyndigheden har frafaldet tiltale i en så modbydelig forbrydelse som fuldbyrdet voldtægt mod en skolepige på Frederiksberg begået af flere unge personer, vistnok i 16-18 års alderen. Ingen aner, hvad der er blevet af disse voldtægtsforbrydere, om de er prøvelsladt fra børneforsorgen, så de kan forsøge sig igen, eller hvad der overhovedet er sket. Det styrker ikke tilliden til retsplejen, når man administrativt kan undlade retsforfølgning af en forbrydelse, for hvilken der er foreskrevet fængselsstraf fra 1 til 16 år.

Domstolenes afgørelse kan også fremefter gøres ret illusorisk, når justitsministeren og embedsmændene kan a) bestemme, om der i det hele taget skal forelægges domstolene noget, og dette skal gælde helt op til det 21. år; b) bestemme, hvad dette noget ubestemmelige begreb børneforsorg skal betyde, om det blot er et klap på skulderen til lovovertræderen og beskikkelse af en tilsynsværge, hvis kontrol med en person i en storby er ret problematisk,

eller om der sker en virkelig anbringelse på ungdomshjem, hvor man kan hindre gentagelse af forbrydelsen; c) faktisk kan omstøde domstolenes afgørelse ved hel eller delvis benådning og d) ved prøvelsladelse kan standse strafafsoningen.

Betingede domme har naturligvis deres store berettigelse, hvor forholdene taler derfor, men det ser unægtelig ud, som om betingede domme er blevet hovedprincippet, og at det skal gå hårdt til, for at man giver ubetingede domme, for en person er blevet 21 år. Dette kunne måske være berettiget, hvis disse personer under 21 år var ubefæstede sjæle, men det er jo ingenlunde tilfældet. Nutildags er de unge lovovertrædere som regel ret hårdkogte; de ved så udmærket godt, hvorledes praksis er, og de ved, at de ikke risikerer så forfærdelig meget, før de har været turen igennem med tiltalefrafald og — hvis det er heldige — endda tiltalefrafald flere gange, så betingede straffe, som også godt kan blive stående, selv om der på ny begås en forbrydelse, og så endelig en ubetinget dom. De unge helt op til valgretsalderen er ikke alle uerfarne børn. Ved at være i stand til at begå voldtægt synes de i hvert fald at have dokumenteret en vis udvikling.

I forslaget om ændring af straffelovens § 57 er opregnet en række vilkår, som retten kan stille ved betingede domme. De kan alle accepteres, men der er et vilkår, som vi mener bør stå som den altovervejende betingelse for at slippe for at udstå en forskyldt straf, og det er vilkår nr. 7, hvorefter den dømte betaler erstatning for tab, der er forvoldt ved lovovertrædelser.

Når man skal fri en dømt for at udstå en straf, må der være pædagogik i betingelserne, og derfor bør hovedbetingelsen være, at den dømte skal udrede erstatning, hvor denne kan opgøres. Det er et vilkår, som både unge og ældre lovovertrædere kan forstå, og det er beskæmmende at se, som lovforslagets statistik oplyser, at af 2 449 betingede domme har kun 4 — fire — sat som betingelse, at uretten mod den skadelidte gøres god igen.

Vi ser sådan på det, at det er den skadelidte, der har krav på samfundets beskyttelse og må have krav på, at man i det mindste som betingelse for at lade forbryderen slippe for straf sørger for, at